

Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointia täydennetty: muutoksista voi kommentoida 24.11.–31.12.2020

Ympäristöministeriö on täydentänyt esitystään valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventoinniksi. Täydentävässä esityksessä inventointiin esitetään lisättäväksi kuusi uutta maisema-alueita. Lisäksi 26 alueen rajausta supistetaan tai laajennetaan. Kahta vuonna 2016 mukana ollutta aluetta esitetään poistettavaksi päivitysinventoinnista. Valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita on mukana täydennetyssä esityksessä yhteensä 187. Muutoksista voi lausua 24.11.–31.12.2020.

Pohjois-Karjalan alueelta esitykseen sisältyy 11 maisema-alueita, joista järjestettiin kaikille avoin kuuleminen vuonna 2016. Ympäristöministeriön täydentävässä esityksessä ei ole näiden alueiden lisäksi mukana uusia alueita Pohjois-Karjalasta eikä muutosehdotuksia maakunnan maisema-alueisiin vuoden 2016 esitykseen verrattuna.

Uusina alueina päivitysinventointiin ehdotetaan Verlan ja Suur-Selänpään kulttuurimaisemaa Kouvolassa, Orisbergin kulttuurimaisemaa Isokyrössä ja Seinäjoella, Vanhan Vaasan kulttuurimaisemaa Vaasassa, Kitkajärvien ja Riisitunturin maisemaa Kuusamossa ja Posiolla, Ratasjärven kulttuurimaisemaa Pellossa ja Juujärven jokivarsikylän kulttuurimaisemaa Kemijärvellä. Näistä Vanha Vaasa, Ratasjärvi ja Juujärvi sisältyvät tällä hetkellä voimassa olevaan, vuonna 1995 vahvistettuun valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden listaukseen. Täydentävässä esityksessä päivitysinventoinnista ollaan poistamassa Raaseporissa sijaitsevaa Bromarvin ja Tenholan harjuviljelymaisemien maisema-alueita sekä Korsnäsissä ja Närpiössä sijaitsevaa Harrströminjokilaakson kulttuurimaisemaa.

Tarve inventoinnin päivittämiselle perustuu suomalaisen maaseutumaiseman muutoksiin 1990- ja 2000-luvuilla. Päivitysinventoinnissa on keskitytty perinteisten alkutuotantoelinkeinojen synnyttämiin maisemiin, mutta valtakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi esitetään myös joitakin saaristoelinkeinoihin, metsä- ja erätalouteen sekä poronhoitoon ja saamelaiskulttuuriin liittyviä kulttuurimaisemia. Lisäksi päivitysinventointiin sisältyy tunnettuja, maisemaltaan ainutkertaisia ja kulttuurihistoriallisesti huomattavia maisemanähtävyyksiä.

Ympäristö- ja ilmastoministeri Krista Mikkonen arvioi maisemien päivitysinventointia: ”Arvostan kovasti suomalaisia maisemia ja olen iloinen, että niiden arvokohteista on tuotettu mahdollisimman ajankohtaista tietoa. Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet ovat suomalaisen maaseudun edustavimpia kulttuurimaisemia. Niiden arvo perustuu monimuotoiseen kulttuurivaikutteiseen luontoon, hoidettuun viljely- ja laidunmaisemaan sekä perinteiseen rakennuskantaan.”

Suomessa on tällä hetkellä 156 valtakunnallisesti arvokasta maisema-alueita, jotka on nimetty valtioneuvoston periaatepäätöksellä vuonna 1995.

Kerro mielipiteesi nyt esitettävistä muutoksista

Alueiden asukkailla, maanomistajilla ja muilla osallisilla on mahdollisuus kertoa mielipiteensä nyt esitettävistä uusista maisema-alueista ja muista päivitysinventointiin esitettävistä muutoksista. Kuulemisen yhteydessä voi esittää mielipiteitä ja kannanottoja myös muiden maisema-alueiden kuvauksista ja aluerajauksista sekä päivitysinventoinnista ylipäänsä. Samalla järjestetään lausuntokierros sidosryhmille ja viranomaisille.

- Kuulemisen kohteena olevat asiakirjat (lausuntopalvelu.fi)
<https://www.lausuntopalvelu.fi/Fl/Proposal/Participation?proposalId=468d9434-6d93-479e-b1a3-f1d2ba1b31e9>

Kattava otos Suomen edustavimmista kulttuurimaisemista

Maisema-alueilla pyritään turvaamaan edustavien ja elinvoimaisten maaseutumaisemien säilyminen osana alueiden- ja maankäyttöä sekä maaseudun elinkeinotoimintaa. Maisemien vaalimisen keinot perustuvat maankäytön suunnitteluun, vapaaehtoisuuteen sekä tukijärjestelmiin, joilla edistetään paikallista ja yhteisöperustaista maisemanhoitoa. Valtakunnallisen maisema-alueen status on yksi peruste rakennusperinnön hoitoon ja saariston ympäristönhoitoon kohdistuvia valtionavustuksia myönnettäessä ja luonnonsuojelulain mukaisia maisemanhoitoalueita perustettaessa. Maisema-arvot voidaan ottaa huomioon myös maatalouden ympäristötuen tai Leader-toiminnan yhteydessä. Lisäksi maisema-alueiden hoitamiseksi ja ylläpitämiseksi voi saada hankerahaa esimerkiksi ELY-keskuksilta.

Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventoinnin ensimmäinen vaihe toteutettiin maakunnittain ELY-keskusten johdolla vuosina 2010–2015. Alueellisten inventointien valmistuttua ympäristöministeriön asettama Maisema-alueiden päivitysinventointien ohjaus- ja arviointityöryhmä (MAPIO) laati valtakunnallisen koosteen, joka oli julkisesti kuultavana ja lausuntokierroksella alkuvuonna 2016. Nyt päättyneessä toisessa vaiheessa päivitysinventointiin esitetään muutoksia, jotka perustuvat vuonna 2016 annettuun palautteeseen sekä sen jälkeen tehtyihin täydentäviin selvityksiin.

- Päivitysinventoinnin ensimmäisen ja toisen vaiheen aineistot: ym.fi/maisemakuuleminen
- Ehdotukset valtakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi, karttapalvelu (päivitysinventoinnin ensimmäinen ja toinen vaihe) <https://arcg.is/1jSP09>
- Nykyiset kohteet sivulla [Arvokkaat maisema-alueet](http://Arvokkaat%20maisema-alueet) (ymparisto.fi)

Lisätietoja:

Ympäristöneuvos Tapio Heikkilä, ympäristöministeriö, puh +358 295 250 166, tapio.heikkila@ym.fi
Suunnittelija Hannu Linkola, SYKE, puh. +358 295 252 214, hannu.linkola@ymparisto.fi
Suunnittelija Sonja Forss, SYKE, puh. +358 295 251 120, sonja.forss@ymparisto.fi

Pohjois-Karjalan ELY-keskus: luonnonsuojeluasiantuntija Saara Heräjärvi, puh. 02950 26189, saara.herajarvi@ely-keskus.fi